

Lov til at anbringe dem andetsteds, at de rent pekuniært ikke vilde have den samme Fordel deraf? Det er den mere underordnede Side af Sagen, men det er en ikke uvæsentlig Side. Man siger ganske vist, at den Jugl, man feber, synger mindre end den, man ikke feber; men Jøde skulle de jo dog have. Det er altsaa et Spørgsmaal til Overveielse, under hvilke Vilkaar hine Forfattere vilde blive fatte. Get er jeg enig med det ærede Medlem i, at ialtsald tidligere have vore Theaterforfattere havt særlig knappe Kaar. Jeg har havt Leilighed til for en 10—12 Aar tilbage at studere adskillige af disse Bestemmelser. Noget af det har jeg ganske vist svedt ud, og maatte eftersøge det igjen for at komme til Specialia, men jeg kan give et Exempel i denne Retning. Vi have en dramatisk Forfatter, som har leveret 10 Stykker til det kongelige Theater, af hvilke 6 ere Selastensstykker, og af hvilke enkelte ere opførte langt over 100 Gange, eet endog saa 137 Gange. Nu er der dog Ingen, der, naar vi se det saaledes, vil sige Andet end, at en Mand med en saadan Virksomhed burde have Not for sin Levetid, selv efter vore smaa Forhold, naar han har denne Fremragelse i vor dramatiske Literatur, at 10 Stykker ikke blot ere spillede paa det kongelige Theater, maaste ved en let Censur, men spillede stadig, tilbels over 100 Gange med søgt Hus og bestandig som nye. Man skulde synes, at det var et Forfatterstab, som maatte stille en Mand saaledes, at af denilde kunde han have sin Rering. Vilde De nu, hvad denne Mand — Kilden er jo stoppet — har havt for en saa omfattende Virksomhed? Jeg har regnet det efter. Han har havt gjennem en Menneksalder, 30—40 Aar, af denne omfattende Virksomhed en Lønning svarende til, lad mig sige ca. 1½ Kr. om Dagen; han har havt en Ønning af denne omfattende Theatervirksomhed, der vel omtrent er som 2/3 af et Buds i Ministeriet. Nu er det bedre; det nuværende Reglement er bedre for Forfatterne, men ganske vist stopper det op med den 24de Gang. Det er muligt, at det var rigtigere, at Honoraret ikke var saa stort for de første Gange, men f. Ex. for de Stykker, der holde sig, blev ved senere; jeg tør ikke dømme derom. Jeg indrømmer, at for selve vor Literatur, ikke blot for Theatrets Virksomhed, men for den danske Literatur i det Hele er det et Spørgsmaal af særlig Bigtighed at faae fremlagt, og jeg paafjønner derfor, at det er fremdraget af en saa kyndig Mand som det ærede Medlem for Langeland (Brandes). Vi give, uden at blinke med Øinene, Millioner paa Millioner ud til vort Forsvarsvæsen, og man siger omkring i Landet i denne Tid, at der skal i snese-maaste i hundredevis Millioner ud til, thi ellers ligge Pengene og raadne op i Statskassen. Jeg siger derimod, at det muligt er rigtigt, at de bedste Fæstningsværker byggede Danmark, hvis det i Civilisation og sand Mennekselighed kunde gaa foran

alle andre Nationer, eller, lad mig sige, staa høit i Rækken mellem de andre Nationer. Mulig vilde det blive det bedste Værn om det danske Folks Selvstændighed. Naar der derfor er Rimelighed i Forklaringen, naar man ikke faalebes efter anti-frisindede eller afgjort frihedsjendste Ideer vil kaste Penge ud til hvilken som helst Minister her og der, men vil paa virkelig aandsfri Maade bevilge Penge, saar man ikke mig til at være karrig. Det var altsaa den Side af det ærede Medlems Foredrag. — Med Hensyn til det Finantsielle tror jeg derimod, han har misforstaaet Stillingen. Han har gruet saaledes for sine Venner, at der for ham var noget forstrækkelig Morderisk i den Stilling, vi have taget med Hensyn til Medsættelse af visse Konti paa Theatret. Det beror paa det ærede Medlems Ungdom her i Thinget, naar han har disse Forestillinger. Jeg skal sige det ærede Medlem, at i 1877—78 endte man paa en meget besynderlig Maade sine Krav med Hensyn til Theatret. Før vilde man have det under privat Entrepriise, man vilde have det i stramme Tøiler, ingen Kasse og ingen Ting. Det skulde ikke engang kunne laane en Stilling, hvis det fik Understud. Men dengang endte man med, at man opførte Bud-gettet paa Finantsloven og sagde: Det har ingen Fare; Statskassen er Din Reservecfond, Din Kasse-beholdning; mangler Du Penge, saa skriv blot til Finantsministeren, han skal efter Finantsloven udlevere dem. Tidligere maatte Kultusministeren have overordentlig Vanskeligheder. Han laante af og til hos Universitetet, hos Kommunitetet; han maatte op til Finantsministeren og klage sin Nød for ham, og man maatte konferere derom i Ministerraadet og se, om det var muligt at knibe Pengene ud et Sted fra til at dække Underbalancen ved Theatret med. Men fra 1877—78 behøvede Ministeren aldrig dette. Inddræffer der nu Mangel paa Penge der, saa giver han Ordre til Finantskassen paa det og det og siger: Vær saa artig, denne Ordre skal betales! Nu var det en meget vanskelig Bending; dengang for det Flertal, som var med dertil. Dette skulde man søge at forsvare, og det skal da ogsaa nok i Fremtiden vise sig at være en farlig Bending, som ikke kan forsvares. Denne Bending var farlig; men nu skulde den forsvares, og saa stillede man det Program op, at nu vilde man betale Gjalden til Sorø Akademi. Ja, det var nu egentlig ikke det Flertal, der gjorde dette. Det var et andet mere broget Flertal, der fik det lavet. (En Stemme: Det var et ganske andet). Ja, det er dog et Spørgsmaal! Dette Skuffeærsen er i og for sig ikke stort bevent; det er et Posterings-spørgsmaal, intet Andet. Det synes i og for sig besynderligt, at fornuftige Mand kunde gjøre alt det Væsen af Spørgsmaalet om disse Posteringer og disse særlige Fonds, som de gjorde; men det er da ogsaa saa, at bagved alt dette ligger der paa Bunden kun en Mistillid til dette Thing eller,